

Emek Alanında İşçinin Değil İşverenin Güvenliği...

Elk. Elo. Müh. Murat Kocaman

murat.kocaman@emo.org.tr

Resmi Gazetede 30/06/2012 tarihinde yayınlanan İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası fiili olarak hayatımıza girdi. Her ne kadar tehlike sınıflarına, işçi sayılarına ve kamu veya özel olma durumlarına göre kanunun yürürlük tarihleri Resmi Gazetede yayımlandıktan sonra altı ay ile bir yıl arasında değişse de genel olarak başlangıcı 1 Ocak 2013 olarak alabiliriz. Ancak Hükümet özellikle emek alanında çoğunluğu oluşturan elliden az çalışanı olan işyerleri için Kanunun yürürlük tarihini sürekli erteleyerek, özellikle sermaye cephesinden gelen itirazları biz ücretli çalışanlara dayattığı açıktır. O zaman sormak lazım Hükümete “ Madem bu gerekçe haklı bir gerekçe idi, niye bunu altı ay önce göremediniz.”

Bu konuda zaten İş Güvenliği Uzmanlarını ve İşyeri Hekimlerini güvencesiz çalışma koşullarına ittiği, İşyeri sahipleri ile bir nevi patron işçi ilişkisini yarattığı için eleştirdiğimiz. Bundan dolayı uygulamanın daha baştan sakat doğacağı eleştirilerini yönelttiğimiz 6331 Sayılı İş Sağlığı ve İş Güvenliği Yasası Hükümet eliyle sürekli uygulamanın ertelenmesi ve kanunda yapılan değişikliklerle emek alanı iyice sağlıksız ve ölümlü hale getirildi. Yasaya rağmen emek alanında işçinin güvenliği ve sağlığı sağlanamadığı bizzat resmi rakamlara bakılınca da görülebiliyor. Ülkede bütün bunlar olurken iş kazaları ve bundan doğan sakatlanmalar, meslek hastalıkları ve ölümler de artarak devam etti, sayısı yeni (6331 sayılı yasa) ama zihniyeti eski ve geri yasamız yürürlükte iken. 2013 yılını 2012 yılıyla kıyaslayacak olursak, 2013'ün ilk on aylık döneminde 1.017 işçi

yaşamını yitirken; 2012'nin ilk on aylık döneminde 720 işçi, iş kazaları sonucu yaşamını yitirmiştir. Basına yansıyan ve kayıtlara geçen bu sayılardan da anlaşıldığı üzere bir azalma değil artış söz konusudur.

Ama bu da sermayedarlara yetmemiş olacak ki A Sınıfı Uzmanları şikayet konusu ederek "Rant alanına çevirdiler bu alanı" söylemlerinde bulunmaya başladılar. Kimin nereyi rant alanına çevirdiği etrafa saçılan ayakkabı kutularıyla tam da suçüstü yapılmışken bu konuyu daha fazla tartışmaya gerek yok sanırım. Hükümetimiz sermayenin bu sesine daha fazla kayıtsız kalamamış olacak ki özellikle sayıları 950 civarında olan A Sınıfı İş güvenliği Uzmanlarının sayısını arttırmak için dünyanın hiçbir yerinde olmayacak bir uygulamaya imza attı. Sosyal Güvenlikte 1500 ve üzeri gün sayısına sahip olanlara B Sınıfı, 3000 ve üzeri gün sayısına sahip olanlara A Sınıfı olma şansı verdi. Üstelik bu prim gün sayısının Mühendis olarak çalışılmış olması gibi bir zorunluluk bile olmadan kabul edilmesini sağladı.

Yeni durumla birlikte C Sınıfı belgesini yeni almış bir genç Mühendis daha bu alanda hiç çalışmadan eğer geçmişte çalıştığı prim gün sayısı yetiyorsa birden bire A Sınıfı olma şansı yakaladı. Sadece bu durum bile aslında Hükümetin emek alanına ne kadar sağlıksız ve işveren odaklı baktığının bir kanıtı. Çünkü İş Güvenliği Mühendisliğin disiplinler arası ortak bir alanı ve bu alan ancak deneyimle ve eğitimlerle zaman içerisinde gelişimler gösterilerek ilerlenmesi gereken bir alan. Şantiye veya Madende çalışmaya başlamış bir genç Mühendise çok tehlikeli bir yer için “Haydi sen buranın

güvenliğini sağla “ demek ne, bilime-mühendisliğe ne de vicdana sığar. Ama durum tüm nesnelliliğiyle bu kadar vahim iken ülkenin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı 23 Ekim 2013 tarihli TBMM Genel Kurulunda gözlerimizin içine bakarak iş kazalarının azaldığını söyleyebiliyor, kendi iktidar dönemlerinde ki 10 yılda 11000 üzerinde insan ölmüş iken. (çsgb verileri 2001-2011 10864 ölü).

İnsanların çalışırken bu kadar rahat yaşamını kaybetmesi acıtıcı ve bir o kadar da düşündürücü. Eğer emek alanında gerçek bir iş ve işçi sağlığı isteniyorsa insanı merkeze alan, iş güvenliği uzmanlarına ve işyeri hekimlerine devlet güvencesi getiren, işveren ile para ilişkisine son veren, kar-zarar kaygısını bu alandan uzak tutan, bir anlayışla çıkartılacak kanun ve uygulamalarla sağlanabilir.

Bütün bunları belirtmişken 23 Aralıkta Karşıyaka Alaybey Askeri Tersanesinde meydana gelen iş kazasında 10 canımızı daha kaybettik. TMMOB İl Koordinasyon Kurulunun olay olur olmaz inceleme yapma talebine hala yanıt verilmediği gibi kamuoyuna sorumluların ortaya çıkarılması hususunda herhangi bir açıklama da ilgililerce yapılmamıştır. Olay yerinde ki deliller kaybolmadan ve karartılmadan derhal bağımsız meslek örgütlerinin uzmanlarınca bir inceleme yapılması gerektiğinin aciliyeti, kaybettiklerimiz ve kamuoyunun vicdanının rahatlatılması için önemlidir. 2014 yılının tüm insanlığa sağlık getirmesi, maalesef dilemekle olmuyor. Bu nedenle tüm insanlarımız için sağlıklı bir çalışma ve yaşam koşullarının adım adım oluşturulduğu bir yıl olmasını diliyorum.